

Тема 6. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІГРОВОГО МЕТОДУ ТА ЗАСОБІВ МИСТЕЦТВА У ПСИХОКОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ

- 6.1. Використання ігрової психотерапії, як методу в психокорекційній роботі.
- 6.2. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри.
- 6.3. Принципи здійснення ігротерапії.
- 6.4. Гра як діяльність і її психолого-педагогічні можливості.
- 6.5. Поняття арт-терапії.
- 6.6. Методи арт-терапії.
- 6.7. Вимоги до ігротерапевта
- 6.8. Застосування арт-терапії для різних вікових груп
  - 6.8.1. Арт-терапія для дошкільного віку
  - 6.8.2. Арт-терапія для дітей шкільного віку
  - 6.8.3. Арт-терапія для підлітків

6.1. Використання ігрової психотерапії, як методу в психокорекційній роботі

Ігрова терапія – метод психотерапевтичної дії на дітей і дорослих з використанням гри. У основі різних методик, описуваних цим поняттям, лежить визнання того, що гра робить сильний вплив на розвиток особистості.

У сучасній психокорекції дорослих гра використовується в груповій психотерапії і соціально-психологічному тренінгу у вигляді спеціальних вправ, завдань на невербальні комунікації, розігруванні різних ситуацій і ін.

Гра **сприяє** створенню близьких відносин між учасниками групи, **знимає** напруженість, тривогу, страх перед оточуючими, **підвищує** са-

мооцінку, дозволяє **перевірити** себе в різних ситуаціях спілкування, знімаючи небезпеку соціально значущих наслідків.

Характерна особливість гри – її **двоплановість**, властива також драматичному мистецтву, елементи якого зберігаються в будь-якій колективній грі:

1. Гравець виконує реальну діяльність, здійснення якої вимагає дій, пов'язаних з рішенням цілком конкретних, часто нестандартних задач.

2. Ряд моментів цієї діяльності носить умовний характер, що дозволяє відволіктися від реальної ситуації з її відповідальністю і численними привхідними обставинами.

Двоплановість гри обумовлює її розвиваючий ефект. Психокорективальний ефект ігрових занять у дітей досягається завдяки встановленню позитивного емоційного контакту між дітьми і дорослими. Гра коригує пригнічувані негативні емоції, страхи, невпевненість в собі, розширює здібності дітей до спілкування, збільшує діапазон доступних дитині дій з предметами.

Відмітні ознаки розгортання гри – швидкозмінні ситуації, в яких опиняється об'єкт після дій з ним, і таке ж швидке пристосування дій до нової ситуації.

Структуру дитячої гри складають **ролі**, узяті на себе граючими; **ігрові дії** як засіб реалізації цих ролей; ігрове використання предметів – заміщення реальних предметів ігровими (умовними); реальні відносини між граючими.

Одиниця гри і в той же час центральний момент, об'єднуючий всі її аспекти, – **роль**.

Сюжетом гри постає відтворювана в ній область дійсності.

Змістом гри виступає те, що відтворюється дітьми як головний момент діяльності і відносин між дорослими в їх дорослому житті. У грі відбуваються формування довільної поведінки дитини і його соціалізація.

Ігрова терапія є взаємодією дорослого з дитиною на власних умовах останнього, коли їй надається можливість вільного самовираження з одночасним схваленням її відчуттів дорослими. В даний час сфера застосування ігротерапії значно розширилася. Є досвід проведення

короткострокової і довгострокової ігрової терапії, а також організації ігротерапії в малій групі дітей в умовах навально-виховних установ.

Загальні показники до проведення ігротерапії: соціальний інфантилізм, замкнутість, нетовариськість, фобічні реакції, зверхконформність і зверхслухняність, порушення поведінки і шкідливі звички, неадекватна статеворольова ідентифікація у хлопчиків.

Ігротерапія ефективна як допомога при висмикуванні волосся; агресивності в поведінці; як засіб поліпшенні емоційного стану дітей після розлучення батьків: що піддаються насильству і покинутих дітей; зниження страхів; стресу і тривожності у госпіталізованих дітей; при корекції утруднень в читанні; успішності дітей з утрудненнями в навчанні; відставання в мовному розвитку; інтелектуального і емоційного розвитку розумово відсталих дітей; лікуванні заїкання; полегшенні стану при психосоматичних захворюваннях (бронхіальна астма, нейродерміт, коліт язви, дискінезії жовчовивідних шляхів і ін.); поліпшенні «Я-концепції»; зниженні тривоги при розставанні з близькими.